

Esihist. tsto 82/19.7.1979

Kuopion museo KhO  
esihist. top. ark.  
Kopio.

MAANINKA

Maaningan esihistoriallisten kohteiden inventointi v. 1979.

Suoritin Maaningan muinaisjäännösten inventoinnin 12.-19.6. 1979 välisenä aikana. Inventointikertomus on laadittu siten, että kiinteät muinaisjäännökset ovat omana ryhmänä (1.301-1.306) ja irtolöydöt omana (1.300/1.-1.300/34). Inventoinnissa "uusina" kiinteinä muinaisjäännöksinä kirjattiin Sämpsälän (1.305) ja Hiturinniemen (1.306) kivirauniot. Esinelöytöinä talteen saatiin taltan katkelma ja luonnonkivi Pohjois-Haatalan Kivelän talon Näentauksen pellosta (1.300/27).

Kuopiossa 10.7. 1979.

*Saari Jolykähti*  
arkeologian amanuenssi

Kuopion museo KhO  
esihist. top. ark.  
Kopio.

MAANINKA

1.301. -

- 1.301. Keskisaari, kiviraunioita 4 kpl. ajaltaan epämääräisiä, I.
- 1.302. Myhkyri, kiviraunio, 1 kpl. ajaltaan epämääräinen, II.
- 1.303. Metelinkallio, kiviraunioita 13 kpl. ajaltaan epämääräisiä, I.
- 1.304. Metelinniemi, kiviraunioita 2 kpl. ajaltaan epämääräisiä, I.
- 1.305. Sämpsälä, kiviraunioita 3 kpl. ajaltaan epämääräisiä, I.
- 1.306. ~~N~~ Hiturinniemi, kiviraunioita 2 kpl. ajaltaan epämääräisiä, I.

Kuopion museo KhO  
esihist. top. ark.  
Kopio.

MAANINKA  
Keskisaari  
(Ruuskalansaari)  
1.301.

Keskisaaren raunioiden tarkastus v. 1979.

Maaningan inventointiin liittyen tarkastin Keskisaaren rauniot, jotka sijaitsevat Keskisaarella olevan Kaarilammen ja hiekkarantaisten Syvälahden välisen harjun päällä, ei kuitenkaan harjun korkeimmalla kohdalla. Paikalta avautuu mainio mäköala pohjoiseen ja etelään. Raunioista läntisin (no:1) on suurin, sen pinta on kasvuston ja sen keskustaan on kaivettu kaksi kuoppaa. Itäänpäin jatkuvat rauniot (no:t 2-4) ovat matalia ja niiden pinta on osaksi mustikka-puolukka kasvuston peittämä; raunioiden päällä kasvaa lisäksi nuoria mäntyjä ja koivuja. Nykyasussaan rauniot muodostavat lähes yhtenäisen kiveyksen, josta kuitenkin mainitut neljä rauniota ovat erotettavissa. Rauniot on rakennettu harjupohjalle ja niiden kiveys on päänkokoisesta peukalonpään suuruiseen silppuun.

- Raunio no:1. Ø n. 11,5m, korkeus n. 1,5m, kaksi pengottua kuoppaa.  
Raunio no:2. Ø n. 9m keskellä sammaloitunut kuoppa, korkeus n. 1m.  
Raunio no:3. on noin 7m pituinen yhtenäinen kiveys, jonka rajoittuminen raunioihin 2 ja 4 on jokseenkin epäselvä.  
~~RAUNIO~~ Korkeus n. 1m.  
Raunio no:4. Ø n. 7m keskellä sammaloitunut kuoppa, korkeus n. 1m.

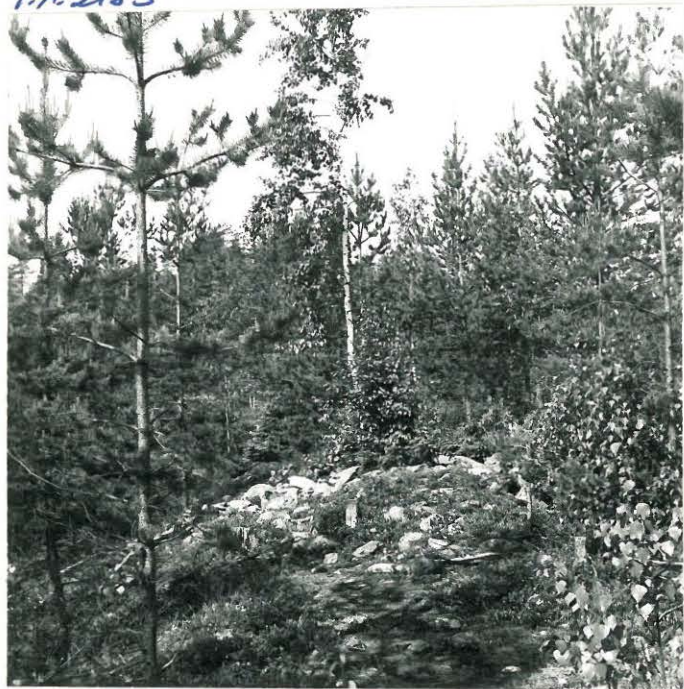
Raunioiden 2-4 väli on kokonaan kiviä täynnä, kiviä on valunut tai heitetty pohjois- ja eteläreunoille. Pohjoispuolella heti raunioiden alapuolella on luontainen rantakivikko, "kivivyö", josta raunioiden kiveys on ilmeisesti kerätty.

Kuopiossa 9.7. 1979.

*Lauri Seljakallio*  
arkeologian amanuenssi

KUOPION MUSEO KHO  
ESIHIST. TOP. ARK.  
KOPIO

F.A. 2183



RAUNIO NO:4.  
KUVA NOIN IDÄSTÄ

MAANINKA  
KESKISAARI  
(RUUSKALANSAARI)  
1.301.

F.A. 2184



RAUNIO NO:1.  
KUVA NOIN KAAKOSTA

Valok. E. Pohjälähti 1977

Kuopion museo KhO.  
esihist. top. ark.  
Kopio.

MAANINKA  
Keskisaari  
(Ruuskalansaari)  
1.301.

Kiviraunioita 4 kpl. ajaltaan epämääräisiä, I  
Peruskartta: 3331 06 MAANINKA  
Koordinaatit: x= 7007 53, y= 513 55, z= n. 105.  
kl.  
tl.  
om. Kemira Oy.  
Soraharjun lakea Syvälahden ja Kaarilammen välillä.

Kuopion Museo KhO  
esihist. top. ark.

MAANINKA  
Kinnulankahti  
Myhkyri 1.302.  
~~XXXXXX~~

Maaningan Myhkyrinsaaren raunion tarkastus kesällä 1975.

Keväällä 1975 kertoi mv. Aarne Hoffren os. Kinnulankahti, että Maaningan Myhkyrinsaarella on kiviraunio. Kesällä kävin paikkaa katsomassa yhdessä mv. Hoffrenin kanssa. Myhkyrin-saari sijaitsee Maaninkajärven kaakkoispäässä, Kinnulanlahdessa ja on noin 600m pitkä luode-kaakko suuntainen harjusaari, joka nykyisin on pengertien välityksellä yhteydessä mantereeseen. Saaren keskustan länsireunassa, ylhäällä soramäellä länsireunassa olevan vanhan hiekkakuopan itäreunasta n. 2-3m on pahasti hajoitettu, halkaisijaltaan n. viiden metrin laajuisen raunion rippeet. Rauniota näyttää pengotun, mutta sora-maalla olevana on mahdollista, että sen sisäistä rakennetta(?) olisi vielä jäljellä.

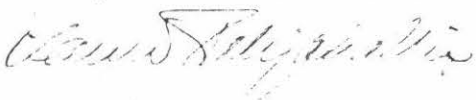
Myhkyrinsaaren raunioon ei tiettävästi liity mitään traditiota. Mielestäni se on yhdistettävissä muihin järvien rannoilla sijaitseviin ajaltaan ja tarkoitukseltaan epämääräisiin (hauta?)raunioihin, ja esitän sen toistaiseksi kuuluvaksi kiinteiden muinaisjäännösten II luokkaan.

Kuopiossa 10.3. 1976.

  
amanuenssi

Maaningan inventoinnin yhteydessä saatoin todeta raunion olevan ennallaan, sen sijainti on vaan merkitty vanhastaan vähän väärin: PK 3331 06, x= 7002 74, y= 517 64. Alueella ei ilmeisesti ole enää lomakylää, koska siellä ei näkynyt ihmisiä. Harjun laelta on ajettu soraa ja mikäli soranottajat eivät ole tietoisia rauniosta on se vaarassa tuhoutua. Paikkakuntalaisilta sain sen verran selville, että maanomistaja on sama, joka omistaa Löytyn lohen, Sauli Piispanen, joka ilmeisesti asuu Iisalmessa?

Kuopiossa 10.7. 1979



Kuopion museo KhO  
esihist. top. ark.  
Kopio.

MAANINKA  
Väänälänranta  
Metelinkallio  
1.303.

Maaningan muinaisjäännösten inventointiin liityen suoritin Metelinkallion raunioiden tarkastuksen. Rauniot 1-11 olivat ennallaan samassa tilassa kuin v. 1975 suorittamassani tarkastuksessa. Vuonna 1977 löysimme HuK Heikki Matiskaisen kanssa kaksi rauniota lisää. Ne sijaitsevat rauniosta 11 n. 100m luoteeseen heti Metelinmäelle johtavan tien itäpuolella peräkkäin rinteessä. Molemmat ovat perusmuodoltaan pyöreitä, halkaisijaltaan n. 6m. Pohjoisempi (itäisempi) no: 12 on kiveykseltään verraten yhtenäinen, kun taas toinen raunio no:13 on pahasti pengottu.

~~Kuopiossa 8.7.1979~~

Kuopiossa 8.7. 1979.

*Seppo Kallio*  
arkeologian amanuenssi

Kuopion museo KhO  
esihist. top. ark.

MAANINKA  
Väänälänranta  
Metelinniemi  
1.304.

Kiviraunioita 2 kpl. ajaltaan epämääräisiä, I  
Peruskartta: 3331 05 LEINOLANLAHTI  
koordinaatit: 1) x= 6994 86, y= 519 64, z= 85-90.  
2) x= 6994 74, y= 519 72, z= 85-90.  
kl. Väänälänranta  
tl. Väänälä (= Petäjämäki), 8.  
om. Aila ja Reino Nurmi, os. Pöljä, Hökönen.



Kuopion museo KhO  
esihist. top. ark.

Kopio.

MAANINKA

Väänälänranta

Metelinniemi

1.304.

Metelinniemen raunioiden tarkastus v. 1979.

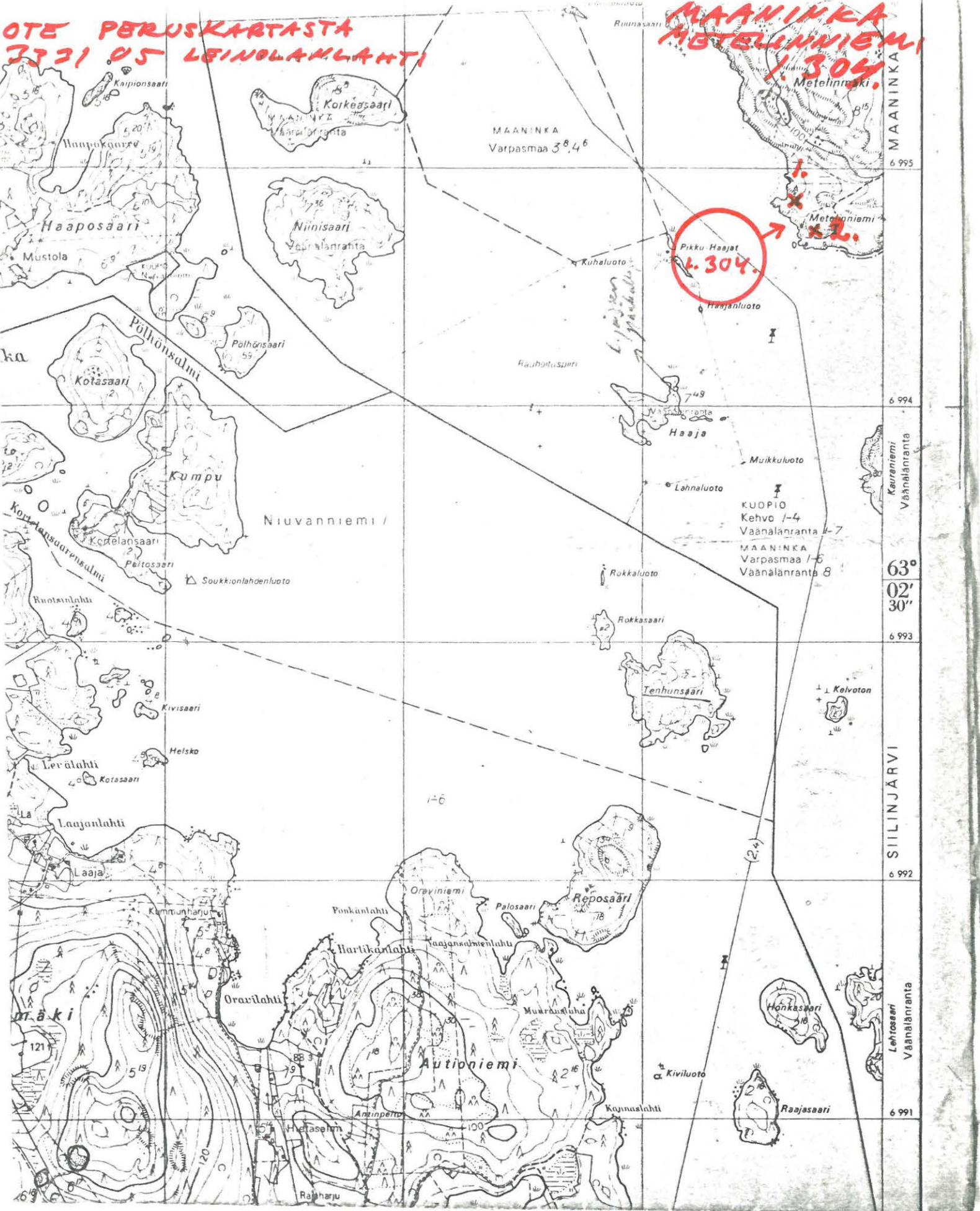
Metelinniemen rauniot kirjattiin v. 1977 suoritetun vaaituksen yhteydessä. Ne sijaitsevat metelinniemen lounaisrannalla, n. 50m:n päässä rannasta ja n. 150m:n etäisyydellä toisistaan. Pohjoisempi raunio, no:1 on halkaisijaltaan n. 5m, n. 60cm korkea kalliopohjalla, perusmuodoltaan pyöreä ja keskeltä pengottu. Raunio 2 on kalliokumpareella, raunio  $\emptyset$  on n. 6m, korkeus n. 50cm, kiveystä on levitelty ja sitä on keskeltä pengottu. Maasto raunioiden sijaintipaikalla on metsästä ja kumpuilevaa.

Kuopiossa 8.7. 1979.

*Saara Hakala*  
arkeologian amanuenssi

OTE PERUSKARTASTA  
3331 05 LEINOLANLAHTI

MAANINKA  
METELINNIEMI  
L. 304



6 995  
6 994  
6 993  
6 992  
6 991

MAANINKA  
METELINNIEMI  
L. 304

KUOPIO  
Kehvo 1-4  
Vaanalänranta 2-7  
MAANINKA  
Varpasmaa 1-6  
Vaanalänranta 8

SIILINJÄRVI

KUOPION MUSEO KHO  
ESIHIST. TOP. ARK.  
KOPIO.

MAANINKA  
VÄÄNÄLÄNRANTA  
METELIINIEMI  
1.304.

F.A. 2185.



RAUNIO No:1 IDÄSTÄ

F.A. 2186.



RAUNIO No:2 LAAKOSTA

Valok. G. Toivola 1979

Kuopion museo KhO  
esihist. top. ark.  
Kopio.

MAANINKA  
Käärmelahti  
Sämpsälä  
1.305.

Kiviraunioita 3 kpl. ajaltaan epämääräisiä, I.  
Peruskartta: 3331 05 LEINOLANLAHTI  
Koordinaatit: x= 6997 40, y= 518 56, z= 85-90.  
kl. Käärmelahti  
tl. Toivala, RN:o 5 (vanhalta nimeltä Sämpsälä)  
om. Einar Toivanen  
os. Käärmelahti  
Maasto: Ala-Ruokoveden itärannan metsikköä.

Kuopion museo KhO  
esihist. top. ark.

Kopio.

MAANINKA  
Käärmelahti  
Sämpsälä  
1.305.

Kiviraunioiden tarkastus Käärmelahden Sämpsälässä v. 1979.

Maaningan muinaisjäännösten inventoinnin yhteydessä tarkastaessani tietoja, joiden mukaan Halkorannan kalliolla ja Velleron Suurpään niemessä on kiviraunioita (esim. Suomenmaa VIII, s. 127) päädyin Toivalan taloon, jossa tilan omistaja Einar Toivanen tiesi osoittaa raunioita kahdessa kohden maallaan (toinen 1.306.). Näistä eteläisemmat, kaikkiaan 3 kpl. sijaitsevat Ala-Ruokoveden itärannalla noin 1 km Suurpäänlahden pohjukasta etelään, n. 100m rannasta. Raunioista kaksi on samalla kumpareella (1ja2), kolmas näitä ylemmällä kalliokumpareella n. 20m:n päässä koillisessa. Maasto paikalla on kumpuilevaa ja vaihtelevaa, kaikki rauniot oli koottu pienille kalliokumpareille.

- Raunio 1 (eteläisin) Ø n. 5m ja n. 1/2m korkea, pinnassa paksu sammalpeite, keskeltä pengottu, perusmuoto pyöreä.  
Raunio 2 Ø n. 5m, n.1/2m korkea, sammalen peitossa, perusmuoto pyöreä, keskeltä pengottu, lähes kiinni edellisessä.  
Raunio 3 Ø n.5m, kiviä laajemmallaakin alueella hajallaan, korkeus n. 1/2m.

Alueelta, jossa nämä rauniot ovat, oli kaadettu metsä, jonka takia vain raunio 1 oli joten kuten valokuvattavissa.

Kuopiossa 9.7. 1979.

*Jouko Saljälä*  
arkeologian amanuenssi

KUOPION MUSEO KHO  
BSIHIST. TOP. ARK.  
KOPIO

MAANINKA  
KÄÄRMELAHTI  
SÄMPYLÄ  
1.305.

F.A. 2110.



RAUNIO No=7

F.A. 2188.



RAUNIO No=7

Valok. G. Soljäläältä 1979

Kuopion museo KhO  
esihist. top. ark.  
Kopio.

MAANINKA  
Käärmelahti  
Hiturinniemi  
1.306.

Kiviraunioita 2 kpl. ajaltaan epämääräisiä, I.

Peruskartta: 3331 05 LEINOLANLAHTI

Koordinaatit: Raunio 1, x= 6998 36, y= 518 14, z= 85-90.

Raunio 2, x= 6998 58, y= 518 18, z= 85-90.

kl. Käärmelahti

tl. Toivala, RN:o 2

om. Einar Toivanen

os. Käärmelahti

Maasto: Ala-Ruokoveden itärannan metsikköä.

Kuopion museo KhO  
esihist. top. ark.

Kopio.

MAANINKA  
Käärmelahti  
Hiturinniemi  
1.306.

Kiviraunioiden tarkastus Käärmelahden Hiturinniemellä v. 1979.

Maaningan muinaisjäännösten inventoinnin yhteydessä tarkastaessani tietoja, joiden mukaan Halkorannan kalliolla ja Velleron Suurpään niemessä on kiviraunioita (esim. Suomenmaa VIII, s. 127) päädyin Toivalan taloon, jossa tilan omistaja Einar Toivanen tiesi osoittaa raunioita kahdessa kohden maallaan (toinen 1.305). Nyt kyseessä olevista raunioista Toivanen tiesi vain pohjoisemman (no:2), eteläisempi löytyi aluetta "haravoidessani". Viimeksi mainittu (no:1) sijaitsee hieman Hiturinniemen keskustan eteläpuolella, n. 100m rannasta metsäisellä, tosin nyt hakatulla alueella olevan koillinen lounas - suuntaisen kalliopaljastuman lounaisen puoleisessa päässä. Kallion laki on koillisessa ja sen pinta laskee lounaaseen. Ympäristön maasto on osin soista, verraten alavaa metsämaata. - Raunio 2 sijaitsee tästä n. 200m pohjoiseen, tasaisessa maapohjaisessa (soramaata?) metsikössä, eikä kalliolla kuten edellinen.

Raunio 1. Ø n. 6m, korkeus n. 1m, keskeltä pengottu.

Raunio 2. Ø n. 7m, maapohjalla, muodoltaan kekomainen, keskeltä pengottu, turpeen ja katajien peitossa.

Kuopiossa 9.7. 1979.

*Lauri Saljälkä*  
arkeologian amanuenssi



KUOPION MUSEO KHO  
ESIKHIST. TOP. ARK.  
KOPIO.

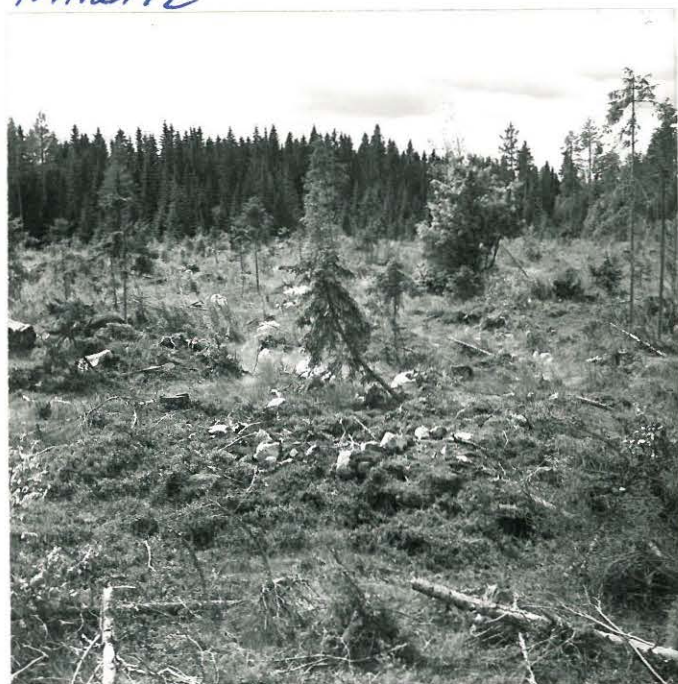
F.A. 2193



RAUNIO No: 2 IDÄSTÄ

MAANINKA  
KÄÄRMELÄHTI  
HITURINNIEMI  
1.306.

F.A. 2192



RAUNIO No: 1 KAAKOSTA

Valok. G. Toivakallio 1979

Kuopion museo KhO  
esihist. top. ark.  
Kopio.

MAANINKA  
1.300/1. -

- 1.300/1. KuM 6482, poikkikirves, Varpasmaa, Huosiaispuuro.
- 1.300/2. KM 3690, kourutaltan teräkatkelma; Maaningan kotiseutumuseo, kourutaltoa, Varpasmaa, Varpala.
- 1.300/3. Maaningan kotiseutumuseo, pienoiskourutaltoa, Tervalampi, Rajala.
- 1.300/4. KM 14446 kaitataltoa, Pohjois-Haatala, Pohjoistalo.
- 1.300/5. Maaningan kotiseutumuseo, kaksi taltoa, Haatala, Uutela.
- 1.300/6. -"- , kourutaltoa, Saarisen järven ranta.
- 1.300/7. KuM 2010, kivitältoa, Pulkonkoski.
- 1.300/8. KuM 2334, litteä reikäkivi, Pulkonkoski.
- 1.300/9. Maaningan kotiseutumuseo, poikkiteräinen kirves ja käyräselkäinen kourutaltoa, Venäjänsaari, Kuusela.
- 1.300/10. KuM 2336 ja 2345 oikokirves ja tasataltoa, Kurolanlahti, Maliharju.
- 1.300/11. KuM 31, poikkikirves, Kurolanlahti, Koivuharju.
- 1.300/12. KM 5311, pronssikirves, Hämeensuo.
- 1.300/13. KM 8851, rautainen keihäänkärki, Keskiisaari.
- 1.300/14. KuM 6250, kivikirves, Halola, Hiekkala.
- 1.300/15. KM 3843:1, tasataltan tapainen ase, Kurolanlahti, Ranta-pelto.
- 1.300/16. KuM 2521, oikotaltoa, Kinnulanlahti.
- 1.300/17. KuM 2634, oikotaltoa, Käärnelampi.
- 1.300/18. Maaningan kotiseutumuseo, 1010, siimanpaino, Käärnelahden koulun pellostä.
- 1.300/19. KM 10240, kivinen rengas, Käärnelampi, Heikkilä.
- 1.300/20. Maaningan kotiseutumuseo, reikäkivi, Käärnelampi.
- 1.300/21. KuM 2379, veneenmuotoisen vasarakirveen barbaarinen jäljennös, Käärnelampi, Mattila, Kaurasuon harju.
- 1.300/22. KM 18353, reikäkivi, Kinnulanlahti, Hämeenlampi.
- 1.300/23. KuM 2559, oikotaltoa, Tuovilanlahti.
- 1.300/24. KM 8850 poikkitaltoa, Tuovilanlahti, Topila.
- 1.300/25. KuM 4517, kivikirves, Tuovilanlahti.
- 1.300/26. Maaningan kotiseutumuseo, poikkikirves ja tasataltoa, Pohjois-Haatala.
- 1.300/27. KuM ~~6618~~ 12, taltan katkelma ja luonnonkivi, Pohjois-Haatala, Kivelä, Mäntäuksen pelto.
- 1.300/28. KuM 5504:3 litteä reikäkivi, Leppälampi, Viula.
- 1.300/29. KuM 1754, soikea tuluskivi, Tuovilanlahti.
- 1.300/30. KuM 5504:1, pohjalainen tasataltoa, Leppälampi, Hattumäki.

- 1.300/31. KuM 5504:2 iskukivi, Leppälahti, Supukka.
- 1.300/32. KuM 2635, oikotaltta, Vianta.
- 11300/33. ~~KUM 2023:104,105~~ ~~XXXXX~~ KuM 2023:104,105, nuolenterä ja otanuija,  
(Maaningan eläinpääase), Vianta, Korppiniemi.
- 1.300/34. KuM 5844 ja 6151, tasakantainen nuolenkärki ja kvartsi-  
iskos, Leppälahti, Vanhapiha.

1.300/1. KuM 6482, poikkikirves, Varpasmaa, Huosiaispuro.

Peruskartta: 3313 12 PANKA, x= 7000 23, y= 498 10, z=127,6-130.

Koordinaatit poikkeavat luetteloon merkityistä. Luetteloon ne merkittiin löytäjän muisin mukaan, tähän merkityt ovat metsätien ja puron leikkauksen koordinaatit. Löytöpaikka on tasaista hiekkamaata, jonka pinta nousee pari metriä puron pohjan yläpuolelle. Mitään mainittavaa en paikalla havainnut.

1.300/2. KM 36900 kourutaltan teränkatkelma; Maaningan kotiseutumuseo no:1/493 kourutaltta, löyt. Ab Mykkänen, Varpasmaa, Varpala.

Peruskartta: 3331 03 PULKONKOSKI, x=7005 50, y= 502 72 (Varpalan päärakennus). Varpalan tilan omistaa agronomi Matti A. Mykkänen. Inventoinnin yhteydessä tapasin hänen vaimonsa, joka kertoi tilää paikkakunnalla kutsuttavan Mykkäläksi ja löytäjien perusteella tunnisti esineet tämän tilan mailta löydetyiksi. Tarkempia löytöpaikkoja ei kuitenkaan ollut tiedossa. Kiertelin tilan ympäryspeltoja mitään mainittavaa havaitsematta.

1.300/3. Maaningan kotiseutumuseo no: 46/215 pienoiskourutaltta, Aili Pylkkänen 1941, Esine on löydetty Tervaslahden Rajalan pellostä.

Peruskartta: 3331 03 PULKONKOSKI, x= 7003 99, y= 505 99 (Rajala). Ylle koordinaatein merkitty, Ylä-Pulkko järven länsirannalla sijaitseva Rajala lienee esineen löytötiedoissa mainittu tila. Siellä käydessäni en tavannut ketään, joten tarkemmat löytösuhteet jäivät selvittämättä.

1.300/4. KM 14446 kaitatalta, Pohjois-Haatala, Pohjoistalo, om.

Eino Jääskeläinen. Peruskartta: 3331 03 PULKONKOSKI, x= 7007 10, y= 506 03, z= 92,5-95. Löytöpaikka on tasaista peltomaata Pohjoistalosta n. 300m ja Ylä-Pulkon järvestä n. 350m pohjoiseen. Löytöpaikka kasvoi tarkastuksen ajankohtana heinää, eikä siinä ollut mitään mainittavaa havaittavissa. Myöskään Pohjoistalon asukkaat eivät ole taltan lisäksi huomanneet muuta erikoista löytöpaikan maaperässä.

1.300/5. Maaningan kotiseutumuseo no: 33 ja 34 kaksi talttaa, Haatala,

Uutelan tila, om. Janne Vuorela. Peruskartta: 3331 03 PULKONKOSKI, x= 7004 72, y= 508 12, z= n. 90-95. Esineet on löytänyt Janne Vuorela, joka myöskin osoitti Keski-Pulkon järven itäpuolella, n. 140m rannasta olevan löytöpaikan. Se on länteen, järven rantaan viettävä hiekkainen

peltokumpare, jossa löytöjen ajankohtana 1930 luvulla oli näkynyt myös merkkejä tulisijoista. Löytöpaikkatöyräältä on ajettu pinnasta n. parin metrin paksuudelta hiekkaa muualle ja sitten paikka on tasattu pelloksi, joten mahdollinen asuinpaikka on tuhoutunut. Tarkastuksen ajankohtana pelto oli heinällä, kiertelin sitä, mutta en havainnut mitään mainittavaa.

1.300/6. Maaningan kotiseutumuseo no:35, kourutaltilta. Palstal. Heikki Haatainen. Löydetty Saarisen järven rannalle tulevaa suurta valtaojaa kaivettaessa suolta puun alta 1931. Peruskartta: 3331 03 PULKONKOSKI, 7007/502 (Saarinen). Saarinen järvi on Varpasmaan kylässä ja sen pohjoisosa on Pielaveden puolta. Heikki Haatainen ei ole enää elossa, eikä kourutaltan tarkempi löytöpaikka ollut enää määriteltävissä.

1.300/7. KuM 2010, kivitaltilta, löytynyt Pulkonkoskelta+ lahjoittanut Heikki Väisänen 2.4.1927. Löydetty Pellosta 8.6. 1907. Peruskartta: 3331 03 PULKONKOSKI, x= 7002 74, y= 509 04 (Pulkonkoski). Pyrkinessäni selvittämään tässä mainitun taltan löytöpaikkaa, kävi ilmi, että Heikki Väisänen oli kauppiana paikkakunnalla. Hän ei enää elä, eikä tarkempien löytötietojen saanti ollut mahdollista.

1.300/8. KuM 2334 litteä reikäkivi, löydetty Pulkonkosken seudulta, lahjoittanut tuomari Jack v. 1914. Löytösuhteet eivät tästä inventoinnissa täsmentyneet. Peruskartta: 3331 03 PULKONKOSKI, x= 7002 74, y= 509 04 (Pulkonkoski).

1.300/9. Maaningan kotiseutumuseo paksukantainen ns. primitiivinen poikkiteräinen kirves ja käyräselkäinen kourutaltilta. kl. Venäjänsaari, tl. Kuusea, om. Aulis ja Hilikka Haatainen. Peruskartta: 3331 05, x= 6993 67, y= 513 12, z= n. 100. Löytötietojen mukaan esineet ovat löytyneet Antti Voutilaisen perunapellolta, jonka Hilikka Haatainen osoitti yllä koordinaatein merkityksi paikaksi. Se sijaitsee Kuuselän asuinrakennuksesta n. 60 m kaakkoon ja on tasaista peltoa. Mitään mainittavaa ei paikalla näkynyt, eikä talon väki ole tuosta pellostakaan muuta löytänyt.

1.300/10. KuM 2336 ja 2345, oikokirves ja tasataltilta, löytöpaikka Maliharjun tienoo, ~~Kuuselän~~ löydetty v. 1908, ensinmainittu lahjoitettu v. 1908, toinen 1914. lahjoittaja tuomari R. Jack. Peruskartta: 3331 05 LEINOLANLAHTI, x= 6996 88, y= 510 18 (Maliharju) kl. Kurolanlahti, tl. Maliharju, om. Anni Turunen. Maliharjun tilan rakennusten kivijalkoja on vielä koordinaatein merkityllä paikalla,

tilanomistaja asuu tästä n. 350m lounaaseen olevalla Jokelan tilalla, johon Maliharjukin, tosin erillisenä tilana kuuluu. Talon väki ei löydöistä tiennyt mitään, eikä ole havainnut pelloillaan mitään mainittavaa. Kiertelin yllä koordinaatein merkityn kohdan ympäristöpeltoja, mutta en löytänyt mitään.

1.300/11. KuM 31 poikkikirves, Kurolanlahti, Koivuharju. Peruskartta: 3331 06 MAANINKA, x= 7000 34, y= 511 02 (Koivuharju). Löytötietoina mainitaan Maaninka Kurolanlahden k. suuressa hongikossa olevasta kivirauniosta käärmeen kärjäkiven kanssa.-Taloll. Taav. Tuovinen 18IX84. Mainittu Taavetti Tuovinen on asunut yllä mainitulla Koivuharjun tilalla, jonka nykyisin omistaa Lauri Tuovinen. Niin löydöstä kuin löytöpaikasta talon väellä ei ollut aavistustakaan.

1.300/12. *KM 5311* pronssikirves, Hämeensuo. Peruskartta 3331 06 MAANINKA; x= 7005 10, y= 517 42 (valtaojan alkupää) Esineen sanotaan löytyneen oikeanpuoleisesta valtaojasta 250 syllän päässä suon eteläreunasta (Tallgren: Maaningan muistoja, Kotiseutu 1911 s. 182). Tallgren arvelee edelleen esineen pudonneen aikanaan veteen. Edelleen tiedossani on O. Honkavaaran Kuopion isänmaallisen seuran puolesta allekirjoittama kirje jossa sanotaan: "Pronssikeltti, lahjoittanut tilanomistaja J. Canth. Löydetty Maaningalta Halolan kartanon maalta 2km päässä olevasta Hämeen suosta, joka vielä noin 60-70 vuotta sitten on ollut järvenä. Löytäjä Antti Miettinen." Muita tietoja löytöpaikasta Isänmaalliselle seuralle ei ole annettu. Yllä mainittujen tietojen pohjalta läheisen Hiljalan talon isäntä arveli löytöpaikan olevan koordinaatein merkityn paikan pohjoispuolella.

1.300/13. KM 8851 rautainen keihäänkärki, Keskisaari. Peruskartta 3331 06 MAANINKA, x= 7007 76, y= 512 21, z= 81,6-85. Esineen mainitaan löytyneen Savolaisen maalta, jota löytökohta aikanaan on ollut. Läheisen Keskisaaren talon emäntä osoitti minulle löytöpaikan, joka on nykyisin suurehkoksi laajentuneen hiekkakuopan rannan puoleisessa päässä. Esine löytyi hevospelillä hiekkaa ajettaessa aivan läheltä rantaa. Kiertelin hiekkakuopan reunat ja lähipeltojakin, mutta en havainnut mitään mainittavaa.

1.300/14. KuM 6250 kivikirves, Halola, Hiekkala. Peruskartta: 3331 06 MAANINKA; x= 7004 98, y= 516 50, z= 92,5-95. Esine on löytynyt Hiljalan talosta (om. Pauli Hiljanen) n. 120m. itäkoilliseen olevasta pellosta, joka nykyisin on heti aivan Maaningan ohikulkutien koillisreunassa. Pelto oli tarkastettaessa heinäällä, enkä havainnut siinä mitään mainittavaa. Myöskään talon väki ei ole muuta löytänyt.

1.300/15. KM 3843:1, tasataltan tapainen ase. Kurolanlahti Rantapelto.  
Peruskartta: 3331 06 MAANINKA, x= 7002 28, y= 517 78(Rantapelto).  
Esineen löytötietoina mainitaan, että sen on löytänyt talonisäntä  
Mikko Raatikainen Kurolanlahden vanhaan peltoon uutisojaa kaivaessaan.  
Paikkakuntalaisten mukaan kyseessä on tässä mainitun Rantapellon~~xxxx~~  
(om. Niilo Sakkonen) maax. Rantapellossa asiasta ei kuitenkaan tiedett  
mitään, eikä sen mailta muuta ole löytynyt.

1.300/16. KuM 2521, oikotaltta, Kinnulanlahden rantamaalta. Esineen  
on lahjoittanut kauppias J. Kyyhkynen 1884. Peruskartta 3331 06  
MAANINKA. Tarkemmin löytöpaikka ei ollut enää selvitettävissä.

1.300/17. KuM2634, oikotaltta, Löydetty Käärmelahdesta, lahjoittanut  
tuomari Jack 1922. Peruskartta 3331 08 KÄÄRMELAHTI. Tarkemmin löytö-  
paikka ei ollut enää selvitettävissä.

1.300/18. Maaningan kotiseutumuseo 1010, siimanpaino, Käärmelahden  
koulun pellosta. Peruskartta: ~~3331x00x~~ 3331 08 KÄÄRMELAHTI,  
x= 6998 76, y= 521 52 (Käärmelahden koulu). Koulun opettaja Kähkönen  
ei tiennyt löydöistä mitään. Arveli löytöpaikaksi puutarhaa tai jos  
löytö on vanha, voi olla koulun lähipelloistakin. Hänen tietämänsä  
mukaan mainituilta alueilta ei ole löytynyt mitään. Kiertelin koulun  
ympäristöä mitään mainittavaa havaitsematta.

1.300/19. KM 10240 kivinen rengas, Käärmelahti Heikkilä. Peruskartta:  
3331 08 KÄÄRMELAHTI, x= 6999 86, y= 520 81 (Heikkilä). Esineen on  
Kansallismuseolle lahjoittanut maisteri Ahti Rytönen 11/XII 1935,  
eikä löytöpaikasta mainita muuta kuin, että esine on Heikkilän talon  
maalta. Heikkilässä (om. Veikko Heikkinen) ei löytöä tunnettu, eikä  
talon maalta tiettävästi ole muuta kivikauteen viittaavaa löytynyt.

1.300/20. Maaningan kotiseutumuseo no: 278, <sup>reikäkivi</sup> löytänyt Maatalouskoulu-  
lainen Käärmelahdesta. Peruskartta 3331 08 KÄÄRMELAHTI. Tarkemmin  
löytöpaikka ei ollut selvitettävissä.

1.300/21. KuM 2379, veneenmuotoisen vasarakirveen barbaarinen jäljen-  
näs, Käärmelahti, Mattilan talo, Kaurasuon harju. Peruskartta:3331 06  
MAANINKA, x= 7002 90, y= 519 78(Mattila). Inventointiin liittyen kä-  
vin Mattilan talossa (om. Raija Tuomainen). Siellä ei löydöstä tiedet-  
ty mitään, mutta tila yhdistettiin löytötiedoissa mainituksi Mattilaksi.  
Tätä kertomusta kirjoittaessani huomasin viereisellä karttalehdellä  
Kauraharjun tilan (Peruskartta: 3331 09, x= 7003 16, y= 520 28), joka  
lienee tai sen pellot lienevät mainitun esineen löytöpaikka. Kaurahar-  
jun tilalla en käynyt.

Kopio.

1.300/22, KM 18353, reikäkivi, Kinnulanlahti, Hämeenlampi.

Peruskartta: 3331 09, x= 7008 24, y= 521 37, z= 105-107,5.

Löytöpaikka sijaitsee Hämeenlammesta 200m länteen ja on tasaista peltomaata. Mitään mainittavaa paikalla ei ollut havaittavissa, eikä esineen löytäjä, joka minulle löytöpaikan osoitti ollut muuta löytänyt.

1.300/23. KuM 2559 oikotaltta, Tuovilanlahti no:5. Peruskartta:

3332 01 TUOVILANLAHTI, x= 7013 67, y= 506 58 (No:5, Topila).

Esineen on Kuopion museolle lahjoittanut ylioppilas K. Ståhlberg v. 1903. Yllä mainitun Tuovilanlahden Topilan talon olen merkinnyt tähän siitä syystä, että se on numerolla 5. Talossa en tavannut ketään, joten tarkempia löytöyhteyksiä en päässyt tiedustelemaan.

1.300/24. KM 8850 poikkitaltta, Tuovilanlahti, Topila. Peruskartta:

3332 01 TUOVILANLAHTI, x= 7014 41, y= 505 89 (Topila). Esineen on

löytänyt talollisen poika Uno Rytönen puun juuresta kuivalta maalta, Topilan tilan maalta. Inventoinnissa selvisi, että tämän löydön Topilan tila ei ole sama kuin yllä aikaisemmin mainittu (1.300/23), jota vasta myöhemmin on alettu nimittää Topilaksi. Tämän löydön Topilan tila (om. Kalervo Rytönen) on pelkästään kesäasukäytössä. Tapasin asukkaat, mutta he eivät tieneet löydöstä mitään.

1.300/25. KuM 4517 kivikirves, Tuovilanlahti. Peruskartta: 3332 01

TUOVILANLAHTI, x= 7011 48, y= 506 44 (Oksala). Esineen Kuopion mu-

seon tuojaksi mainitaan Arvi Eskelinen. Maaningan inventointiin liittyen löytösuhteita selvitellessäni sain tietää Eskelisen asuvan yllä koordinaatein merkityssä talossa. Sieltä en kuitenkaan tavoittanut ketään. Tähän olen kuitenkin merkinnyt Oksalan mahdollisena(?) löytöpaikkana.

1.300/26. Maaningan kotiseutumuseo poikkikirves ja tasataltta, löy-

tyneet Pohjois-Haatalan koululta 300m etelään olevalta uudispellol-

ta, ojasta n. 30 cm syvästä. Peruskartta: 3332 01 TUOVILANLAHTI

x= 7010 70, y= 507 20, z= 99,7 (löytöpelto). Löytäjäksi mainitaan

op. Tuomo Tikkanen, jonka kotitalon maihin löytöpaikka kuuluu (Kivellä, om. Toivo Tikkanen). Tapasin Toivo Tikkasen, joka osoitti pellon, josta löytö oli tehty. Tarkempaa löytökohtaa hän ei tiennyt, eikä ollut peltotöiden yhteydessä havainnut mitään mainittavaa. Tarkastettaessa pelto oli heinäällä.



Pohjois-Haatala

1.300/27. KuM 6616:1-2 taltan katkelma ja luonnonkivi, Tuovilanlahti,  
Kivelä, Mäentauksen pelto. Peruskartta: 3332 01 TUOVILANLAHTI,  
x= 7011 31, y= 507 67, z= 95-100. Esineen löysi mv. Toivo Tikkanen  
syksyllä 1978 pellolla kävellessään. Pelto oli paljaana ja kivet  
olivat löysettäessä vierekkäin. Löytöpaikka sijaitsee Kivelän ta-  
lostasta n. 550 m lounaaseen ja on lounaaseen viettävä hiesupelto, jonka  
yläosa, eli löytöpaikka on terassi, jonka jälkeen maasto alkaa laskeu-  
tua. Mitään mainittavaa en paikalla havainnut.

1.300/28. KuM 5504:3 litteä reikäkivi, Leppälahti, Viula. Peruskartta:  
3332 01 TUOVILANLAHTI, x= 7019 50, y= 508 58, z= 95-100. Löytöpaikka  
sijaitsee Viulan talosta (om. Niilo Kopeli) n. 450m lounaaseen ja  
on länsiluoteeseen viettävää hiekkaista peltorinnettä. Löytäjä  
osoitti minulle löytöpaikan, joka oli kynnetty ja erinomaisessa tar-  
kastuskunnossa. Mitään mainittavaa en kuitenkaan havainnut.

1.300/29. KuM 1754 soikea tuluskivi, niittysuosta Tuovilanlahdella,  
Matti Remes 1925. Esineen löytösuhteita Tuovilanlahdella tiedus-  
tellessani sain kuulla, että Matti Remes oli pitänyt kauppaa Tuovi-  
lanlahdella ja asunut Törmälässä (Peruskartta 3332 01 TUOVILANLAHTI  
x= 7013 64, y= 506 02 Törmälä). Erkki Remes ei elä enään)

1.300/30. KuM 5504:1 pohjalainen tasataltta, Leppälahti, Hattumäki.  
Peruskartta: 3332 02 LAPPETELÄ, x= 7020 45, y= 508 94 (Hattumäki)  
Esineen sanotaan löytyneen Hattumäen talosta n. 300m länteen, ojan-  
kaivuutyön yhteydessä, ojamaita leviteltäessä, savimaasta. Löytö-  
paikka on saman laakson samapoholeisella rinteellä ( idänpuoleisella)  
kuin reikäkivi 5504:3 (1.300/28). Löytöpaikoilla on väliä vajaa ki-  
lometri. Esineen välittäjä Opettaja Maijala eikä Hattumäen nykyinen  
~~opettajakxxxx~~ omistajakaan, Viulan tilaa asuva Niilo Kopeli, tietneet  
esineen tarkkaa löytökohtaa. Kiertelin alueita Hattumäen talosta  
länteen mitään mainittavaa havaitsematta.

1.300/31. KuM 5504:2 iskukivi, Leppälahti, Supukka. Peruskartta:  
3332 04 KÄÄNNINNIEMI, x= 7016 32, y= 511 88 (Supukka). Löydöstä  
ei ole muita tietoja kuin, että sen on lahjoittanut Pekka Niiranen  
(Pörsämäki, Korppinen) ja löytänyt op. Pekka Maijala. Opettaja Mai-  
jala ei muistanut löytöä, eikä Supukan (om. Tapio Vallan perikunta)  
talossa tapaamani naishenkilö liioin tiennyt löydöstä mitään.

1.300/32. KuM 2635 oikotaltta, Vianta. Peruskartta: 3332 04 KÄÄNNINNIEMI, 7014/510 tai sinnepäin. Esineen löytöpaikkana ei mainita kuin Vianta ja sen on lahjoittanut tuomari Jack v. 1910.

1.300/33. KM 2023: 104, 105, nuolenterä ja otanuija (=Maaningan eläinpääase. Peruskartta: 3332 04 KÄÄNNINNIEMI, x= 7014 72, y= 512 26, z= 95-97,5 (Pajapelto). Koordinaatein merkityltä Pajapellolta on tieto löytyneestä kiviesineestä, joka kuitenkin on joutunut hukkaan (Irtolappu MV esihist. top. arkistossa ja Tallgren Maaningan muistoja, Kotiseutu 1911, s. 182). Pajapelto oli kynnöksellä ja kiersin sen huolellisesti. Runsasta hiiltä, jonka alkuperä ilmeisestikin johtuu pajasta, lukuunpottamatta en havainnut mitään mainittavaa. Yllä mainittujen nuolenterän ja otanuijan löytöpaikka lienee muualla, sillä otanuijan löytötiedoissa sen mainitaan löytyneen samasta niemestä nuolenterän kanssa. Nyt Korppiniemen talon (om. Sakari Valta) rantapellot olivat heinällä, joten en päässyt niitä tarkistamaan.

1.300/34. KuM 5844 ja 6151, tasakantainen nuolenkärki ja kvartsi-iskos, Leppälahti, Vanhapiha, Peruskartta 3332 05 LAPINLAHTI X= 7022 11, y= 510 11, z= 85-90. Löytöpaikka on Vanhanpihan talon no:8 (om. Kalevi Virkkunen) erillispalstalla no:6, "Sulkavalahden Lähdeniityllä" (Verif. § 7/74). Löytöpaikan tarkastus ei tuonut mitään uutta tullessaan. Kvartsi-iskos löytyi keväällä 1976 tarkastaessani löytöpaikkaa yhdessä Christian Carpelanin kanssa. Tuolloinkaan ei löytynyt muuta, eikä kv. iskosta ilman muuta voi pitää esihistoriallisen ihmisen aikaansaannoksena.

Kuopiossa 10.7. 1979

*Sauri Saljakallio*  
arkeologian amanuenssi